

УДК: 351.743

DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2022-3-1-123-130>

Пискун Олександр Валерійович,
аспірант
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9779-5537>

З'ЯСУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ КОМАНДУВАЧА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У статті з'ясовано термінологічні особливості у процесі визначення адміністративно-правового статусу командувача Національної гвардії України. Констатовано, що «керівник» та «посадова особа» – поняття взаємообумовлені, проте не тотожні: кожен керівник державного органу має статус посадової особи, однак не кожна посадова особа є керівником. Доведено, що статус керівника державного органу пов'язаний із статусом посадової особи, сукупністю функцій, а також комплексом прав та обов'язків, спрямованих на їх реалізацію. Підкреслено, що статус керівника завжди має похідний характер від статусу державного органу, у якому він здійснює управління. Установлено, що ключовим критерієм, який дозволяє здійснити якісне співвідношення правових категорій «керівник», «начальник», «командувач» і «командир» та виокремити їх характерні ознаки, є обсяг їхньої правосуб'єктності, спрямованої на реалізацію адміністративно-правового статусу.

Ключові слова: Національна гвардія України; адміністративно-правовий статус; командувач; посадова особа; керівник державного органу; начальник; командир; правосуб'єктність; спеціальна компетенція; повноваження.

Постановка проблеми. Забезпечення розвитку України, реалізація курсу євроінтеграції, а також існування нашої країни в період загроз та небезпеки ще більше, ніж у мирний час, вимагає активізації кардинальних реформаційних процесів насамперед у сфері організації і діяльності національного сектора безпеки та оборони. Переосмислення пріоритетів у внутрішній та зовнішній політиці, геополітичні та геостратегічні зміни в державі потребують нових підходів до власної системи національної безпеки, ключовим елементом якої є внутрішня безпека.

У свою чергу, належний рівень функціонування системи безпеки та оборони нашої держави, гарантування добробуту громадян, захист їхніх прав і свобод забезпечується ефективною діяльністю органів державної влади, правоохоронних органів, військових структур тощо. Створення за європейською моделлю Національної гвардії України (далі – НГУ) як потужного військового формування з правоохоронними функціями на базі органу сил внутрішньої безпеки країни – внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України можна віднести до тих суттєвих перетворень 2014 року, які призвели до вражаючих змін не лише

у структурі, а й у свідомості громадянського суспільства щодо позитивного сприйняття цього військового формування з правоохоронними функціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Адміністративно-правові проблеми управлінської діяльності керівництва Національної гвардії України доволі активно розглядалися в роботах Н. О. Армаш, О. М. Бандурки, В. М. Бевзенка, О. І. Безпалової, В. К. Белова, А. О. Буличева, А. В. Венедиктова, А. В. Головача, О. В. Дамаскіна, О. В. Джафарової, Р. А. Калюжного, С. В. Корнишина, М. В. Костіва, О. В. Кудашкіна, А. С. Курись, О. Я. Лазора, В. К. Мамутова, О. О. Маркової, Т. Є. Недашківської, В. В. Сокурєнка, С. Л. Яценка. Водночас теоретичне обґрунтування проблематики адміністративно-правового статусу командувача Національної гвардії України вимагає зосередження уваги на вдосконаленні його термінологічного апарату.

Мета дослідження полягає у здійсненні адміністративно-правового аналізу та з'ясуванні термінологічних особливостей у процесі визначення адміністративно-правового статусу командувача Національної гвардії України.

Виклад основного матеріалу. У науці адміністративного права окрему групу досліджень присвячено визначенню управлінської діяльності та адміністративно-правового статусу керівників органів державної влади. Попри те, що терміни «начальник», «керівник», «командувач», «посадова особа», «службова особа» доволі активно використовуються в тексті Закону України «Про Національну гвардію України» (далі – Закон № 876) та деяких інших нормативно-правових актах, спрямованих на врегулювання адміністративно-правового статусу НГУ та її територіальних підрозділів [1; 2], їх офіційне тлумачення, на жаль, не закріплено, що створює передумови для здійснення наукового пошуку в указаній сфері адміністративних правовідносин.

Крім того, залишається відкритим питання щодо змістовного наповнення поняття «керівник Національної гвардії України». Чи всі керівники НГУ наділені повноваженнями щодо прийняття управлінських рішень та хто може бути віднесений до керівного складу НГУ? Відповідь на ці запитання полягає у з'ясуванні адміністративно-правового статусу командувача НГУ та співвідношенні останнього з іншими супутніми поняттями.

Під час дослідження адміністративно-правового статусу керівника в органах Державної податкової служби України А. В. Головач доходить висновку, що одним із ключових елементів, який характеризує цільову спрямованість діяльності керівника Державної податкової служби та визначає межі його повноважень, є функції, що мають похідний характер від функціонального призначення відповідного державного органу [3, с. 26].

Висловлена позиція дає можливість зробити два важливих висновки. По-перше, «керівник» та «посадова особа» – поняття взаємообумовлені, проте не тотожні: кожен керівник державного органу має статус посадової особи, однак не кожна посадова особа є керівником. Статус керівника державного органу пов'язаний із статусом посадової особи, сукупністю функцій, а також комплексом прав та обов'язків, спрямованих на їх реалізацію. По-друге, зміст повноважень керівника державного органу обумовлений функціями та завданнями останнього. Іншими словами, статус керівника завжди має похідний характер від статусу державного органу, у якому він здійснює управління.

Підтвердженням цього висновку є визначення керівника органів внутрішніх справ, сформульоване С. Л. Яценком: його вчений розуміє як посадову особу, яка

виступає від імені органу внутрішніх справ, у межах наданих їй повноважень, має право висувати юридично-владні вимоги, віддавати накази та розпорядження, ухвалювати управлінські рішення, а також вживати заходи дисциплінарного впливу до своїх підлеглих з метою здійснення ними службової діяльності щодо охорони громадського порядку, боротьби із злочинністю, забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян [4, с. 9].

Здатність приймати управлінські рішення відносно підлеглих працівників – ще одна специфічна риса керівника НГУ. Особистість керівника, на думку В. В. Сокурєнка, яскраво простежується через його ставлення до підлеглих, «що особливо помітно під час аналізу безпосередньої участі людей у виконанні спільної дії» [5, с. 249].

Керівник, як зазначає О. М. Бандурка, – це особа, яка наділена правом прийняття рішень і виступає єдиначальником у межах наданих йому повноважень [6, с. 140]. У твердженні, висловленому професором О. М. Бандуркою, використовуються тотожні поняття «керівник» та «начальник», поряд з якими Законом № 876 відносно керівного складу НГУ додатково введено поняття «командир», що застосовується до осіб командного складу НГУ, які: а) очолюють орган військового управління, з'єднання, військові частини й підрозділи, а також установи та організації, що входять до системи державних органів і організацій, у яких передбачена військова служба, та їх заступники; б) очолюють структурні підрозділи органів військового управління, з'єднань, військових частин та підрозділів, установ і організацій, та їх заступники [7].

З огляду на положення Закону № 876 стає зрозумілою різниця між особами командного та начальницького складу в Національній гвардії України, на якій акцентує увагу А. О. Буличев, зазначаючи, що відмінність термінів «командир» і «начальник» полягає у функціональному призначенні очолюваних ними органів та відповідно до цього виконуваних командирами й начальниками функцій. Якщо службова діяльність командного складу спрямована на управління органами й організаціями, що мають бойове призначення, такими як з'єднання, військові частини (підрозділи), то начальники та їх заступники очолюють: а) органи управління з'єднаннями, військовими частинами й підрозділами; б) органи та організації, їх структурні підрозділи, призначені для забезпечення функціонування або виконання допоміжної ролі для органів і організацій, що мають бойове призначення; в) структурні підрозділи органів і організацій, що мають бойове призначення, але здійснюють допоміжні функції [8, с. 44].

За влучним твердженням О. В. Кудашкіна, організація діяльності командного складу націлена на управління стрійовими підрозділами військового формування, спрямована на організацію і зміцнення боєздатності військових з'єднань, частин і підрозділів, а також на використання військ у бойових операціях [9, с. 202]. Убачається, що спрощене розуміння співвідношення дефініцій «начальник» і «командир» полягає у співвідношенні правосуб'єктності командира та начальника, оскільки не завжди повноваження начальника дозволяють набувати статусу командира, уповноваженого приймати управлінські рішення відносно військовослужбовців бойових підрозділів НГУ. Тобто правосуб'єктність дозволяє ідентифікувати кожного командира як начальника для своїх підлеглих, але не кожного начальника в ролі командира.

Отже, на наше переконання, ключовим критерієм, який дозволяє здійснити якісне співвідношення правових категорій «керівник», «начальник»,

«командувач» і «командир» та виокремити їх характерні ознаки, є обсяг їхньої правосуб'єктності, спрямованої на реалізацію адміністративно-правового статусу.

Усталеною в адміністративно-правовій науці є точка зору, відповідно до якої правосуб'єктність включає два складові елементи, такі як: а) здатність мати суб'єктивні права та обов'язки; б) здатність їх реалізовувати [10, с. 27].

Правосуб'єктність керівників доволі докладно описано в науковій літературі. Зокрема, Н. О. Армаш визначає поняття правосуб'єктності керівника органу виконавчої влади як здатність керівника виступати суб'єктом правовідносин від імені органу виконавчої влади в різних галузях права. Правосуб'єктність керівника органу виконавчої влади, як зауважує дослідниця, виникає з моменту призначення його на цю посаду й закінчується зі звільненням особи з посади керівника органу виконавчої влади [11, с. 6]. Аналіз цього твердження дає змогу зробити важливий висновок про те, що правосуб'єктність завжди має динамічний характер, оскільки пов'язана з процесом реалізації адміністративно-правового статусу суб'єкта владних повноважень.

Під час дослідження правосуб'єктності керівника органів прокуратури А. С. Курись характеризує його як суб'єкта та організатора управління, наділеного певною компетенцією і державно-владними повноваженнями, що дозволяють втілювати свою волю у форму керівних команд чи рішень, обов'язкових до виконання. Вагомий пласт компетенції керівника в органах прокуратури, на думку науковця, мають становити повноваження з питань організації служби в органах прокуратури, оскільки дозволяють застосувати на рівні з методами прямого впливу (накази, розпорядження тощо) й заходи стимулювання та заохочення працівників прокуратури до належного виконання покладених на них посадових обов'язків [12, с. 10–11]. Тобто в цьому твердженні А. С. Курись використав вузький підхід до з'ясування сутності правосуб'єктності керівника, оскільки мав на увазі лише здатність останнього вступати у внутрішньоорганізаційні відносини шляхом видання наказів, розпоряджень та застосування дисциплінарної практики.

До того ж згідно зі статтею 9 Закону України «Про прокуратуру» важливим напрямом реалізації правосуб'єктності керівника в органах прокуратури в особі Генерального прокурора України є його здатність представляти прокуратуру у зносинах з органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, особами, підприємствами, установами та організаціями, а також прокуратурами інших держав і міжнародними організаціями [13].

Таким чином, зміст правосуб'єктності органу державної влади передбачає наділення його керівника певною сукупністю прав та обов'язків, визначення мети, завдань та функцій їхньої діяльності, а також закріплення спеціальної компетенції, спрямованої на реалізацію повноважень за допомогою адміністративно-правових засобів. Тож до основних елементів адміністративної правосуб'єктності державних органів належить адміністративна правоздатність, тобто здатність набувати права та обов'язки у процесі регулювання суспільних відносин, а також адміністративна дієздатність, тобто здатність реалізовувати власні повноваження.

Дискусія щодо співвідношення правосуб'єктності державного органу та його компетенції має давні традиції, які беруть початок ще з радянських часів, коли співвідношення вищевказаних правових категорій активно розвивалося в контексті науки господарського права [14, с. 655]. З часом, у процесі активного

розвитку науки адміністративного та інших суміжних галузей права, дослідження правосуб'єктності та компетенції набуло нового значення, що обумовлюється поліваріативністю, а подекуди і протилежністю суджень стосовно співвідношення зазначених категорій.

Наприклад, В. К. Мамутов наполягав на тотожності компетенції та правосуб'єктності, підкреслюючи при цьому відсутність меж між указаними правовими категоріями, «оскільки окремі права можуть переходити зі сфери правосуб'єктності у сферу компетенції» [15, с. 58]. На нашу думку, таке твердження є спірним, адже компетенція – категорія статична. Мета діяльності державного органу, його завдання, функції, права та обов'язки чітко окреслені межами нормативно-правових актів, тоді як правосуб'єктність – явище динамічне та залежить від різноманітності правовідносин, у яких орган державної влади бере участь. Аналогічної позиції дотримується А. В. Венедіктов, зауважуючи, що «державний орган – єдиний суб'єкт права, що володіє різною за своїм характером правосуб'єктністю в окремих видах правовідносин» [16, с. 642].

Крім того, аналіз довідкової літератури з державного управління дає підстави для висновку, що компетенція є сукупністю встановлених в офіційній формі (юридичній чи неюридичній) прав та обов'язків, тобто повноважень будь-якого органу чи посадової особи, які визначають можливості цього органу або посадової особи приймати обов'язкові до виконання рішення, організувати та контролювати їх виконання, вживати у необхідних випадках заходи відповідальності [17, с. 90]. Аналогічну думку висловлює О. Ю. Оболенський, який термін «компетенція» розуміє як межі ведення, обов'язок виконання певних завдань і функцій органу державної влади; владні повноваження, той чи інший обсяг державної діяльності, покладений на цей орган, або коло передбачених правовим актом питань, що може вирішувати цей орган [18, с. 68].

Висновки. Отже, «компетенція» є змістовним наповненням «правосуб'єктності». Адміністративна правоздатність, як один із ключових елементів адміністративної правосуб'єктності, передбачає можливість державного органу мати певну сукупність повноважень з метою участі в адміністративних правовідносинах. Водночас компетенція визначає зміст цих повноважень, формулює мету, завдання і функції діяльності органу державної влади, створюючи передумови для ефективної їх реалізації.

На сьогодні дискусійним є питання щодо з'ясування адміністративно-правового статусу командувача Національної гвардії України, адже дехто з науковців ототожнює адміністративно-правовий статус органу державної влади зі статусом його керівника. На нашу думку, це твердження є помилковим. Уважаємо за доцільне виокремити характерні особливості адміністративно-правового статусу командувача НГУ, серед яких: обов'язкова наявність українського громадянства; наявність присвоєного у визначеному законом порядку звання; необхідність складення присяги військовослужбовця НГУ; наділення правом прийняття управлінських рішень та ін.

Низку особливостей адміністративно-правового статусу командувача НГУ пов'язано з наділенням його повноваженнями щодо притягнення до адміністративної відповідальності військовослужбовців НГУ за військові адміністративні правопорушення, аналіз яких буде здійснено в **подальших наукових розвідках**.

Список використаних джерел

1. Питання головного органу військового управління Національної гвардії України : Указ Президента України від 28.03.2014 № 346/2014. *Офіційний вісник Президента України*. 2014. № 12. Ст. 507.
2. Про затвердження Положення про орган військового управління оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України : наказ МВС України від 16.07.2014 № 681. *Офіційний вісник України*. 2014. № 65. Ст. 1807.
3. Головач А. В. Адміністративно-правовий статус керівника в органах Державної податкової служби України : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2011. 34 с.
4. Яценко С. Л. Адміністративно-правові засади діяльності керівника в органах внутрішніх справ України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2009. 20 с.
5. Управління органами Національної поліції України : підручник / О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.
6. Основи управління в органах внутрішніх справ : навч. посіб. / О. М. Бандурка, В. М. Бевзенко, Р. А. Калюжний та ін. Х. : ХНУВС, 2011. 591 с.
7. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 17. Ст. 594.
8. Буличев А. О. Адміністративно-правовий статус військовослужбовця Національної гвардії України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Державний науково-дослідний інститут МВС України. Київ, 2014. 279 с.
9. Военное право : учебник; серия «Право в Вооружённых Силах –консультант» / В. К. Белов, О. В. Дамаскин, С. В. Корнишин, А. В. Кудашкин и др. М. : За права военнослужащих, 2004. Вып. 45. 640 с.
10. Костів М. В. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб та особливості її реалізації в адміністративно-деліктних відносинах : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2005. 202 с.
11. Армаш Н. О. Адміністративно-правовий статус керівників органів виконавчої влади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2005. 17 с.
12. Курись А. С. Адміністративно-правовий статус керівника в органах прокуратури : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2011. 20 с.
13. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12.
14. Маркова О. О. Співвідношення правосуб'єктності і компетенції деяких суб'єктів публічного права в договірних відносинах. *Форум права*. 2013. № 1. С. 655–661.
15. Мамутов В. К. О соотношении понятий компетенции и правоспособности государственных хозяйственных органов. *Правоведение*. 1965. № 4. С. 56–63.
16. Венедиктов А. В. Государственная социалистическая собственность. М. : Изд-во АН СССР, 1948. 840 с.
17. Лазор О. Місцеве управління: поняття, терміни, визначення : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. 2-е вид., переробл. і доп. К. : Дакор, 2006. 352 с.
18. Недашківська Т. Асоціативне семантичне поле концептів професійність, служіння, мета, повноваження, завдання у професійній свідомості державних службовців. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України*. 2007. № 4. С. 65–73.

References

1. Pytannia holovnoho orhanu viiskovoho upravlinnia Natsionalnoi hvardii Ukrainy : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 28.03.2014 № 346/2014 [Issues of the main body of military management of the National Guard of Ukraine : Decree of the President of Ukraine]. *Ofitsiinyi visnyk Prezydenta Ukrainy*. 2014. № 12. St. 507 [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhan viiskovoho upravlinnia operatyvno-terytorialnoho obiednannia Natsionalnoi hvardii Ukrainy : nakaz MVS Ukrainy vid 16.07.2014 № 681 [About approval of Regulations on body of military management of operational-territorial association of National guard of Ukraine : the order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. 2014. № 65. St. 1807 [in Ukrainian].
3. Holovach, A. V. (2011). Administratyvno-pravovyi status kerivnyka v orhanakh Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy [Administrative and legal status of the head in the bodies of the

- State Tax Service of Ukraine]: avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv. 34 s. [in Ukrainian].
4. Iatsenk, S. L. (2009). Administratyvno-pravovi zasady diialnosti kerivnyka v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy [Administrative and legal bases of activity of the head in law-enforcement bodies of Ukraine]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv. 20 s. [in Ukrainian].
 5. Upravlinnia orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy : pidruchnyk [Management of the National Police of Ukraine : a textbook] / O. M. Bandurka, O. I. Bezpalo, O. V. Dzhafarova ta in.; za zah. red. d-ra yuryd. nauk, dots. V. V. Sokurenka; MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv : Stylna typohrafiia, 2017. 580 s. [in Ukrainian].
 6. Osnovy upravlinnia v orhanakh vnutrishnikh sprav : navch. posib. [Fundamentals of management in law enforcement agencies : a textbook] / O. M. Bandurka, V. M. Bevenko, R. A. Kaliuzhnyi ta in. Kh. : KhNUVS, 2011. 591 s. [in Ukrainian].
 7. Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 13.03.2014 № 876-7 [On the National guard of Ukraine : Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2014. № 17. St. 594 [in Ukrainian].
 8. Bulychev, A. O. (2014). Administratyvno-pravovyi status viiskovosluzhbovtzia Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Administrative and legal status of a serviceman of the National guard of Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Derzhavnyi naukovo-doslidnyi instytut MVS Ukrainy. Kyiv. 279 s. [in Ukrainian].
 9. Voennoe pravo : uchebnyk; seriya «Pravo v Vooruzhyonnykh Silakh –konsultant» [Military law : a textbook] / V. K. Belov, O. V. Damaskin, S. V. Kornishin, A. V. Kudashkin i dr. M. : Za prava voennosluzhashih, 2004. Vyp. 45. 640 s. [in Russian].
 10. Kostiv, M. V. (2005). Administratyvna pravosubiektnist yurydychnykh osib ta osoblyvosti yii realizatsii v administratyvno-deliktnykh vidnosynakh [Administrative legal personality of legal entities and features of its implementation in administrative-tort relations]: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy. Kyiv. 202 s. [in Ukrainian].
 11. Armash, N. O. (2005). Administratyvno-pravovyi status kerivnykiv orhaniv vykonavchoi vlady [Administrative and legal status of heads of executive bodies]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv. 17 s. [in Ukrainian].
 12. Kurys, A. S. (2011). Administratyvno-pravovyi status kerivnyka v orhanakh prokuratury [Administrative and legal status of the head in the prosecutor's office]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv. 20 s. [in Ukrainian].
 13. Pro prokuraturu : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1697-7 [About the Prosecutor's Office : Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2015. № 2–3. St. 12 [in Ukrainian].
 14. Markova, O. O. (2013). Spivvidnoshennia pravosubiektnosti i kompetentsii deiakykh subiektiv publicnogo prava v dohovirnykh vidnosynakh [Correlation of legal personality and competence of some subjects of public law in contractual relations]. *Forum prava*. № 1. S. 655–661 [in Ukrainian].
 15. Mamutov, V. K. (1965). O sootnoshenii ponyatiy kompetentsii i pravospobnosti gosudarstvennykh hozyajstvennykh organov [On the relationship between the concepts of competence and legal capacity of state economic bodies]. *Pravovedenie*. № 4. S. 56–63 [in Russian].
 16. Venediktov, A. V. (1948). Gosudarstvennaya socialisticheskaya sobstvennost [State socialist property]. M. : Izd-vo AN SSSR. 840 s. [in Ukrainian].
 17. Lazor, O. (2006). Mistseve upravlinnia: poniattia, terminy, vyznachennia : navch. posib. [Local government: concepts, terms, definitions : a textbook] / O. D. Lazor, O. Ya. Lazor. 2-e vyd., pererobl. i dop. K. : Dakor. 352 s. [in Ukrainian].
 18. Nedashkivska, T. (2007). Asotsiatyvne semantychne pole kontseptiv profesiinist, sluzhinnia, meta, povnovazhennia, zavdannia u profesiinii svidomosti derzhavnykh sluzhbovtziv [Associative semantic field of concepts professionalism, service, purpose, authority, tasks in the professional consciousness of civil servants]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*. № 4. S. 65–73 [in Ukrainian].

Pyskun Oleksandr,
Postgraduate student
(Donetsk State University of Internal Affairs, Mariupol)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9779-5537>

CLARIFICATION OF TERMINOLOGICAL FEATURES IN THE PROCESS OF DETERMINING THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE COMMANDER OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

The article clarifies the terminological features in the process of determining the administrative and legal status of the commander of the National guard of Ukraine. It was stated that "head" and "official" are mutually conditioned, but not identical: every head of a state body has the status of an official, but not every official is a head. It is proved that the status of the head of a state body is related to the status of an official, a set of functions, as well as a set of rights and responsibilities aimed at their implementation. It is emphasized that the status of the head is always derived from the status of the state body in which he manages. It is established that the key criterion that allows to make a qualitative ratio of legal categories "leader", "chief", "commander" and to distinguish their characteristics, is the extent of their legal personality, aimed at implementing administrative and legal status. The content of the legal personality of a public authority involves endowing its head with a set of rights and responsibilities, defining the purpose, objectives and functions of their activities, as well as consolidating special competencies aimed at exercising powers through administrative and legal means. Therefore, the main elements of the administrative legal personality of state bodies include administrative capacity, ie the ability to acquire rights and responsibilities in the process of regulating public relations, as well as administrative capacity, ie the ability to exercise their powers. Thus, "competence" is the content of "legal personality". Administrative capacity, as one of the key elements of administrative legal personality, presupposes the ability of a state body to have a certain set of powers in order to participate in administrative legal relations. It can be seen that the characteristic features of the administrative and legal status of the commander of the National guard of Ukraine are: mandatory presence of Ukrainian citizenship; the presence of the title assigned in the manner prescribed by law; the need to take the oath of the National guard of Ukraine serviceman; giving the right to make management decisions, etc.

Key words: *National guard of Ukraine; administrative and legal status; commander; official; head of state body; chief; commander; legal personality; special competence; authority.*

Надіслано до редколегії 16.03.2022
Рекомендовано до публікації 22.03.2022